

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

Α. Η ΙΕΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

« Τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πεφυλαγμένων δογμάτων καὶ κηρυγμάτων τὰ μὲν ἐκ τῆς ἐγγράφου διδασκαλίας ἔχομεν, τὰ δὲ ἐκ τῆς τῶν ἀποστόλων παραδόσεως διαδοθέντα ἡμῖν ἐν μυστηρίῳ παρεδεξάμεθα ἅπερ ἀμφοτέρω τῆν αὐτὴν ἰσχὺν ἔχει πρὸς τὴν εὐσέβειαν. Καὶ τούτοις οὐδεὶς ἀντερεῖ, οὐκοῦν ὅστις γε κατὰ μικρὸν γοῦν θεσμῶν ἐκκλησιαστικῶν πεπειράται. Εἰ γὰρ ἐπιχειρήσαιμεν τὰ ἄγραφα τῶν ἐθνῶν ὡς μὴ μεγάλην ἔχοντα τὴν δύναμιν παραιτεῖσθαι, λάθοιμεν ἂν εἰς αὐτὰ τὰ καίρια ζημιοῦντες τὸ Εὐαγγέλιον ἢ μᾶλλον δὲ εἰς ὄνομα ψιλὸν περιστῶντες τὸ κήρυγμα. Οἶον (ἵνα τοῦ πρώτου καὶ κοινοτάτου πρώτον μνησθῶ) τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ τοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἠλπικότας κατασημαίνεσθαι τίς ὁ διὰ γράμματος διδάξας; Τὸ πρὸς ἀνατολὰς τετράφθαι κατὰ τὴν προσευχὴν ποῖον ἐδίδαξεν ἡμῖν γράμμα; Τὰ τῆς ἐπικλήσεως ῥήματα ἐπὶ τῇ ἀναδείξει τοῦ ἄρτου τῆς Εὐχαριστίας καὶ τοῦ ποτηρίου τῆς εὐλογίας τίς τῶν ἁγίων ἐγγράφως ἡμῖν καταλέλοιπεν; Οὐ γὰρ δὴ τούτοις ἀρκούμεθα, ὧν ὁ Ἀπόστολος ἢ τὸ Εὐαγγέλιον ἐπεμνήσθη, ἀλλὰ καὶ προλέγομεν καὶ ἐπιλέγομεν ἕτερα, ὡς μεγάλην ἔχοντα πρὸς τὸ μυστήριον τὴν ἰσχύν, ἐκ τῆς ἀγράφου διδασκαλίας παραλαβόντες ».

(Περικοπή ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ Μ. Βασιλείου « περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος », Ε.Π. 32, 188)

Β. Η ΣΥΧΝΗ ΘΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

« Καὶ τὸ κοινωνεῖν δὲ καθ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ μεταλαμβάνειν τοῦ ἁγίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, καλὸν καὶ ἐπωφελές, αὐτοῦ σαφῶς λέγοντος ἡμῶν « ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἶμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον ». Τίς γὰρ ἀμφιβάλλει, ὅτι τὸ μετέχειν συνεχῶς τῆς ζωῆς οὐδὲν ἄλλο ἐστίν ἢ ζῆν πολλαχῶς; Ἡμεῖς μέντοι γε τέταρτον καθ' ἐκάστην ἑβδομάδα κοινωνοῦμεν, ἐν τῇ κυριακῇ, ἐν τῇ τετράδι, καὶ ἐν τῇ παρασκευῇ καὶ τῷ σαββάτῳ καὶ ἐν ἄλλαις ἡμέραις, ἐάν ἡ μνήμη ἁγίου τινός ».

(Περικοπή ἐκ τῆς 93ης ἐπιστολῆς τοῦ Μ. Βασιλείου « πρὸς Καισαρίαν πατρικίαν περὶ κοινωνίας », Ε.Π. 32, 484)

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΥΠΟ

+ΕΥΑΓ.ΘΕΟΔΩΡΟΥ, ΚΑΘ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Α.

« Ἀπὸ τὰ δόγματα καὶ τὰ κηρύγματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν φυλαχθῆ μέσα στὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ μὲν ἔχομεν (παραλάβει) ἀπὸ τὴν γραπτὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ δὲ, ἀφοῦ μετεδόθησαν εἰς ἡμᾶς κατὰ τὴν μυστικὴν (ἄγραφον) συνήθειαν, τὰ ἐδέχθημεν ἐκ τῆς παραδόσεως τῶν ἀποστόλων ἢ βεβαίως καὶ τὰ δύο ἔχουν τὴν ἰδίαν δύναμιν διὰ τὴν εὐσέβειαν. Καὶ εἰς αὐτὰ κανεὶς δὲν θά ἔχη ἀντίρρησης, κανεὶς βέβαια, ὁ ὁποῖος ἔχει λάβει τοῦλάχιστον ἕστω καὶ

μικράν πείραν τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν. Διότι ἂν θά ἐπιχειρούσαμεν νά ἐγκαταλείψωμεν τά ἄγραφα ἀπό τά ἔθιμα, διότι δῆθεν δέν ἔχουν μεγάλην δύναμιν, χωρίς νά ἀντιληφθῶμεν (ἀπαρατηρήτως) θά ἐζημιώναμεν εἰς αὐτά τά σπουδαιότερα (πλέον εὐαίσθητα) σημεία τό Εὐαγγέλιον ᾗ μᾶλλον δέ θά μετεβάλλομεν τό κήρυγμα εἰς ἀπλήν (ἀπογυμνωμένην) ὀνομασίαν. Παραδδείγματος χάριν, (διά νά ἐνθυμηθῶ τό πρῶτον καί πάρα πολύ γνωστόν εἰς ὅλους), ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, πού γραπτῶς μᾶς ἐδίδαξε νά σφραγίζονται (σημειώνωνται) μέ τό σημείον τοῦ σταυροῦ ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐλπίζουν εἰς τό ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ; Ποῖον γραπτόν ἔργον μᾶς ἐδίδαξε τό νά εἴμεθα ἐστραμμένοι πρός ἀνατολάς κατά τήν προσευχήν; Ποῖος ἀπό τοῦς ἀγίους ἔχει ἐγγράφως κληροδοτήσει εἰς ἡμᾶς τῦς λόγους τῆς ἐπικλήσεως διά τόν καθαγιασμόν τοῦ ἄρτου τῆς (θείας) Εὐχαριστίας καί τοῦ ποτηρίου τῆς εὐλογίας; Διότι δέν ἀρκούμεθα, εἰς αὐτά, διά τά ὅποια ἀνέφερον ὁ Ἀπόστολος ἢ τό Εὐαγγέλιον, ἀλλά λέγομεν ἐπί πλέον ἄλλα πρό αὐτῶν ἢ μετά ἀπό αὐτά, ἀφοῦ τά παρελάβομεν ἀπό τήν ἄγραφον διδασκαλίαν ».

(Ἐκ τοῦ Ἀνθολογίου Πατερικῶν Κειμένων, σ.93, Ἀθήναι 1969)

B.

« Καί τό νά λαμβάνη κανεῖς καθημερινά τήν θείαν Κοινωνίαν καί νά μεταλαβαίνει τό ἅγιον σῶμα καί αἷμα τοῦ Χριστοῦ, εἶναι καλόν καί ὠφέλιμον, διότι αὐτός μᾶς λέγει σαφῶς ᾗ «Ὅποιος τρώγει τήν σάρκα μου καί πίνει τό αἷμα μου ἔχει (ἤδη ἀπό τόν παρόντα βίον) ζωήν αἰώνιον ». Διότι ποῖος ἀμφιβάλλει, ὅτι τό νά παίρνη κανεῖς μέρος εἰς τήν ζωήν τοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά νά ζῆ τήν ζωήν αὐτήν κατά πολλούς τρόπους; Ἡμεῖς ὅμως βέβαια λαμβάνομεν τήν θείαν Κοινωνίαν τέσσαρας φορές κάθε ἐβδομάδα, εἰς τήν Κυριακήν, εἰς τήν Τετάρτην καί εἰς τήν Παρασκευήν καί εἰς τό Σάββατον καί εἰς τὰς ἄλλας ἡμέρας, ἐάν ἐορτάζεται ἡ μνήμη κάποιου ἀγίου ».

(Ἐκ τοῦ Ἀνθολογίου Πατερικῶν Κειμένων, σ.129, Ἀθήναι 1969)